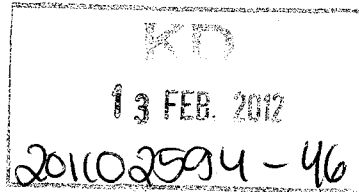

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep

0032 Oslo

Kronprinsens gate 9
Postboks 1708 Vika
0121 Oslo
Tlf: 21 02 18 00
Faks: 21 02 18 01
postmottak@nokut.no
www.nokut.no

Saksbehandler: Bjørn Ragnar Stensby

Vår ref: 12/8-2

Vår dato: 09.02.2012

Dir. tlf: 21 02 18 15

Deres ref: 201102594

Deres dato: 22.12.2011

Høring om endring i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning

Kunnskapsdepartementet foreslår endring i forskrift 1. februar 2010 nr. 96 om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (NOKUT-forskriften), med høringsfrist 10.02.2012. Endringen gjelder en hjemmel til å igangsette og gjennomføre en prøveordning med generell studiekompetanse (GSK) som opptakskrav til fagskoleutdanninger innenfor fagområdene «kunst, kultur, design og håndverk» og «media og kommunikasjon».

Utfordringer

Høringen gjelder en hjemmel til å sette i gang forsøk. NOKUT mener at en slik hjemmel vil gi faglige utfordringer når det kommer til operasjonalisering av hjemmelen. Utfordringene gjelder prinsipielle forskjeller mellom studenter som tas opp til utdanning på grunnlag av GSK og studenter som tas opp på grunnlag av fag- eller svennebrev eller yrkeskompetanse (yrkesfag).

Konsekvenser for faglig innhold og nivå

NOKUT ser en klar sammenheng mellom opptakskravene til fagskoleutdanning og formålet med fagskoleloven. Formålet med fagskoleloven er å sikre fagskoleutdanninger av høy kvalitet og at studenter ved fagskoleutdanninger får tilfredsstillende vilkår. Livslangt læringsperspektivet blir derfor underordnet kravet om at fagskoleutdanningen skal ha høy kvalitet. Det vil være helt avgjørende at studenter som blir tatt opp på grunnlag av forsøksordningen går ut med det samme læringsutbyttet som studenter som blir tatt opp på ordinært grunnlag. I et slikt perspektiv vil både tilbyders tilrettelegging av utdanningen og kvalitetssikring av oppnådde kvalifikasjoner være svært krevende for både tilbyder og kvalitetssikringsorgan.

Studenter med GSK har allerede gode muligheter til å bli tatt opp til fagskoleutdanninger, også der det formelle opptakskravet er yrkesfag. Mange elever med GSK kommer inn på slike fagskoleutdanninger på grunnlag av realkompetanse. Det vil si at eleven på en annen måte enn gjennom videregående opplæring har tilegnet seg kunnskaper og kompetanse tilsvarende det formelle opptaksgrunnlaget.

Forsøksordningen gjelder ikke denne gruppen med elever, men elever med GSK som ønsker å videreutdanne seg i et fagområde uten å ha den kompetansen i fagområdet som forventes oppnådd på videregående opplæringsnivå og som ikke ønsker å benytte seg av tilsvarende tilbud som finnes innenfor høyere utdanning.

NOKUT antar at Kunnskapsdepartementets begrunnelse for denne hjemmelen er at denne gruppen av studenter har fortrinn ved at de har en skolering som er mer akademisk rettet enn studentene med yrkesfag; ved å ha utdanningsløp som i større grad er spesifikt yrkesfaglig og i mindre grad akademisk rettet enn ordinære fagskolestudenter, vil da forsøksstudenten kunne få

det samme læringsutbyttet som en ordinær fagskolestudent. Utdanningsløpet til studenter som blir tatt opp på grunnlag av GSK kan derfor ikke være likt utdanningsløpet til studenter som er tatt opp på grunnlag av yrkesfag eller tilsvarende realkompetanse.

Dette er parallelt til hvordan y-veien fungerer i høyere utdanning. Y-veisstudenter har en praktisk erfaring som er et fortrinn, de har imidlertid mangler i den akademiske skoleringen. I det første året av ingeniøruddanningene som åpner for opptak gjennom y-veien, har y-veistudentene et pensum som legger større vekt på matematikk og fysikk enn studenter som er tatt opp på grunnlag av GSK.

Av dette følger det også at hvis en fagskoleutdanning i liten grad inneholder akademiske elementer, vil en elev med GSK ikke ha noe fortrinn. Da er det vanskelig å se at han/hun vil kunne få det samme læringsutbyttet som en student som er tatt opp på bakgrunn av yrkesfag.

Oppsummert vil dette si at NOKUT må forutsette at tilbyder som ønsker å ta opp studenter på grunnlag av forsøksordningen må vise de to utdanningsløpene. Dette burde vært kommunisert til søkeren i god tid før starttidspunktet for forsøket.

Evaluering av forsøksordningen

NOKUT forstår departementets forslag slik at forsøket kun skal gjelde søknader som er innkommet til søknadsfristen 15. februar 2012. Etersom høringsfristen er satt til 10. februar, vil tilbydere som ønsker å søke godkjenning for utdanninger med GSK som opptak til utdanninger innen «kunst, kultur, design og håndverk» og «media og kommunikasjon» ha kort tid til å områ seg.

Departementet skriver ikke noe om hvordan forsøksordningen skal evalueres. Etter NOKUTs syn er det nødvendig med et visst antall søknader i forsøksordningen, for at det skal bli mulig å trekke gode konklusjoner. Det er store variasjoner mellom fagskoleutdanningene med hensyn til faglig innhold og den kompetansen studentene får gjennom utdanningen. Det kan derfor være vanskelig å trekke generelle slutninger basert på erfaringene fra ett eller to fagområder. Dersom denne forsøksordningen blir en realitet, bør departementet samtidig fastsette resultatindikatorer og plan for evaluering av forsøksordningen.

Ikrafttredelse

Departementet skriver at de legger til grunn at NOKUT, på det nåværende tidspunkt, ikke behøver å endre sin forskrift og retningslinjer i tråd med prøveordningens innhold. I NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26. januar 2009, kapittel 7, kriterium 4 står det blant annet: «*Opptakskravet skal samsvare med det faglige innholdet og de læringsmål som utdanningstilbudet bygger på. Utdanninger i fag/fagområde som på videregående opplæringsnivå ender med fag- eller svennebrev eller yrkeskompetanse, skal på fagskolenivå bygge på fag- eller svennebrevet, yrkeskompetansen eller tilsvarende realkompetanse.*» Etersom denne presiseringen er en del av kriteriet de sakkyndige skal vurdere, mener NOKUT at det kan være en utfordring å få til en endring i NOKUT-forskriften som ikke medfører at NOKUTs retningslinjer må endres.

Dersom forsøket starter 15. februar 2012, kan ikke NOKUT få på plass en veiledning til søkerne. Søkerne vil heller ikke på så kort frist kunne vise hvordan ulike utdanningsløp skal kunne munne ut i det samme læringsutbyttet. NOKUT anbefaler derfor at forsøket utsettes til høsten.

Terje Mørland
direktør

Tove Blytt Holmen
avdelingsdirektør